

Beretning afgivet af Europaudvalget den 0. maj 2005

3. udkast

Beretning

om

softwarepatenter

1. Politiske bemærkninger

Et <>tal i udvalget (...) opfordrer ministeren til umiddelbart at sende følgende brev til det luxembourgske formandskab samt til Kommissær Charlie McCreevy og Rapporteur, MEP, Michel Rocard:

Kære Jeannot Krecké

Som jeg har meddelt i mit brev af 19. maj 2005 har direktivforslaget om patentering af computerimplementerede opfindelser stor bevågenhed i Danmark. Set i lyset af de forhandlinger, der i øjeblikket foregår i Europa-Parlamentet, vil jeg gerne præcisere den erklæring, som vi fra dansk side afgav på rådsmødet den 7. marts 2005.

I erklæringen blev det fremhævet, at Danmark i de kommende forhandlinger vil lægge særlig vægt på, at det sikres, at kun tekniske opfindelser kan patenteres, at rene softwareprogrammer og forretningsmetoder ikke kan patenteres, og at der er sikret adgang til at opnå interoperabilitet.

Fra dansk side har vi med stor interesse fulgt debatten i Parlamentet, og særligt Parlamentets rapporteur Michel Rocard's arbejde. Generelt kan vi bakke op om intentionerne bag rapporteur Rocard's rapport, der er i overensstemmelse med de forhold, som også er fremført fra dansk side. Det er vigtigt, at vi nu finder de rigtige løsninger på de rejste problemer.

Der er et behov for at få klarere definitioner af, hvad der skal til for at opnå et patent, således at vi undgår, at praksis udvikler sig på en u hensigtsmæssig måde, hvilket der desværre har været flere eksempler på i regi af EPO. Reglerne skal sikre, at vi ikke får amerikanske tilstande i Europa.

Reglerne om patentering af computerimplementerede opfindelser skal gøres ensartede og gennemsigtige. Det skal ikke være muligt at patentere rene softwareprogrammer, hvor det eneste "tekniske" bidrag er, at programmet afvikles på en computer. Det skal ligeledes ikke være muligt at patentere forretningsmetoder.

I rapporteur Rocard's positive afgrænsning af, hvad der skal til for at opnå et patent, henviser han til, at det kun er opfindelser, der anvender naturkræfter, som kan betegnes som tekniske, og derfor kan opnå patentbeskyttelse. Selvom begrebet "naturkræfter" er nyt inden for patentretten og derfor efterlader en vis fortolkningstvív, indebærer rapporteur Rocard's afgrænsning, at rene softwareprogrammer (fx rene algoritmer/matematiske metoder) og forretningsmetoder undtages fra det paten-

terbare område, hvilket er i fuld overensstemmelse med det, vi ønsker fra dansk side. Fra dansk side kan vi derfor tilslutte os intentionerne bag rapporteur Rocards forslag til en positiv afgrænsning.

Med hensyn til en negativ afgrænsning af, hvad der kan patenteres mener vi fra dansk side at databehandling i sig selv ikke bør kunne udgøre en patenterbar opfindelse. Men i flere tilfælde, hvor der ydes et teknisk bidrag (ny viden om brug af naturkræfter), skal man kunne opnå et patent. Dette gælder hvis databehandlingen udgør en vigtig bestanddel af et fysisk produkt.

Der skal foreligge en høj grad af opfindeshøjde, før der kan gives patent. Dette bør defineres ud fra, hvad selv en ekspert på området vil finde overraskende.

Det skal således fortsat være muligt at patentere fx styresystemer i vindmøller og programmer, som forbedrer lyd kvaliteten i en højttaler og i høreapparater. Patentbeskyttelse er vigtig af hensyn til den fremtidige udvikling og forskning inden for bl.a. disse områder.

Det er vigtigt, at reglerne ikke udformes statisk, men på en sådan måde, at der tages højde for fremtidens teknologier og udviklingsmuligheder.

Rapporteur Rocard fremhæver vigtigheden af interoperabilitet. Spørgsmålet om interoperabilitet hænger nøje sammen med, hvilke kriterier der opstilles for at kunne opnå et patent. De to spørgsmål skal derfor ses i tæt sammenhæng.

Fra dansk side er vi enige i, at der er behov for at få en bestemmelse ind i direktivforslaget, som sikrer ikke begrænset, let adgang til interoperabilitet. Det må ikke være muligt at blokere for interoperabilitet. Samfundet har en interesse i, at adgangen til at kommunikere med hinanden ikke hindres unødigt.

Udfordringen er derfor at formulere en bestemmelse med den rette balance. I dag må virksomhederne anvende konkurrencerettens regler om misbrug af dominerende stilling eller det eksisterende tvangslicenssystem, hvorefter patenthaver i særlige tilfælde kan pålægges at acceptere 3. mands udnyttelse af patentet. Mit indtryk er imidlertid, at disse systemer sjældent benyttes, og ikke mindst de mindre virksomheder finder dem alt for ressource- og tidskrævende. Det er uheldigt, navnlig på et område som informations- og kommunikationsteknologien, hvor udviklingen går meget stærkt. Ingen af disse systemer vil derfor efter min opfattelse være tilstrækkelige til at sikre adgangen til interoperabilitet.

Fra dansk side vil vi derfor opfordre til, at man overvejer mulighederne for at lave et særligt set-up, der kan være med til at sikre en hurtig adgang til interoperabilitet. Adgangen til interoperabilitet skal være fri og patenter på interoperabilitet må ikke økonomisk kunne blokere udviklingen af software.

Der vil ikke være tale om at skabe et system, der ligner det eksisterende tvangslicens-system. Kriterierne er og bør være væsentligt forskellige herfra. Samtidig bør der sikres en procedure, som giver virksomhederne adgang til en hurtig og nem bedømmelse af, hvornår det er muligt at anvende en patenteret teknologi til at opnå interoperabilitet. Det bør dog overlades til medlemsstaterne selv at vurdere, hvordan de bedst etablerer en administrativ procedure, der sikrer dette.

Handlinger, som frit kan foretage i medfør af Copyright direktivet (91/250/EØF) om retlig beskyttelse af EDB-programmer, skal fortsat frit kunne foretages uden tilladelse fra patenthaveren.

Som nævnt er det min opfattelse, at der på grund af den uklare formulering af de gældende regler på området har været eksempler på patenter, som ikke burde være meddelt. Fra dansk side er der derfor igangsat en proces, hvor vi sammen med andre lande, der er medlem af EPO, har rejst spørgsmålet

om kvaliteten af de meddelte patenter. Hertil knytter sig spørgsmålet om opfindeshøjde. Det danske Teknologiråd anbefaler også i en nylig offentliggjort rapport om ”Anbefalinger til fremtidens patentsystem”, at der udvikles klarere kriterier for at bedømme opfindeshøjden for computer-implementerede opfindelser. Hermed søges undgået, at der udstedes trivielle og for brede patenter. Denne anbefaling bakker man fra dansk side op om.

Jeg håber, at ovennævnte kan bidrage positivt til de fortsatte forhandlinger, og jeg vil samtidig igen understrege vigtigheden af, at medlemslandene og Konkurrenceevnerådet bliver inddraget i de fremtidige forhandlinger.

Med venlig hilsen

Bendt Bendtsen

P.u.v.
ELISABETH ARNOLD
formand